

TTM Henriksson Heidi(TEM)

18.09.2019
JULKINEN

Viite

Asia

Kilpailukykyministereiden (sisämarkkinat, teollisuus, tutkimus) kokous 26.-27.9.2019 Brysselissä

Kilpailukykyneuvosto (sisämarkkinat, teollisuus, tutkimus) kokoontuu Brysselissä 26.-27.9.2019. Kokouksen puheenjohtajina toimivat työministeri Timo Harakka ja elinkeinoministeri Katri Kulmuni. Suomi on kokouksen puheenjohtaja, eikä siten tuo esiin omia kantojaan.

Neuvosto käy politiikkakeskustelun puheenjohtajanaan ”EU:n kestävän kasvun strategia”-raportin pohjalta sekä 26.9.2019 sisämarkkina- ja teollisuusministerien kokoonpanossa että 27.9.2019 tutkimusministerien kokoonpanossa. Tavoitteena on vaikuttaa seuraavan komission viisivuotiseen työohjelmaan niin, että puheenjohtajan raportissa esitetyt linjaukset tulevat otetuksi huomioon selkeinä painopisteinä komission työohjelmassa EU:n kestävän kasvun ja kilpailukykyyn parantamiseksi. Raportti on laadittu laaja-alaisesti vastaamaan olennaisilta osiltaan Suomen EU-puheenjohtajakauden ohjelmassa asetettuun tavoitteeseen luoda EU:lle pitkän tähtäimen kasvustrategia. Euroopan unioni tarvitsee kokonaisvaltaisen ja eteenpäin katsovan kasvuagendan tullakseen kilpailukykyisemmäksi globaaleilla markkinoilla ja varmistaakseen, että talouskasvu on sekä ympäristöllisesti että yhteiskunnallisesti kestävä. Keskustelulla tavoitellaan mahdollisimman laajaa tukea puheenjohtajan raportissa esitetyille kestävän kasvun politiikkatoimien pääviesteille.

Tutkimusministerit keskustelevat lisäksi EU:n tutkimuksen ja innovaatioiden Horisontti Eurooppa-puiteohjelman 2021-2027 synergioista muihin uuden monivuotisen rahoituskehyskauden ohjelmiin. Rahoitusohjelmien välisten synergioiden lisäämisellä pyritään parantamaan EU:n tutkimus-, kehitys- ja innovaatio-ohjelmien vaikuttavuutta.

Asialista:**TORSTAI 26. syyskuuta 2019 (klo 9.30)**

Esityslistan hyväksyminen

(mahd.) A-kohtien hyväksyminen

- a) Lainsäädäntöasioiden luettelo (Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely)
- b) Muiden kuin lainsäädäntöasioiden luettelo

SISÄMARKKINAT JA TEOLLISUUS**Muut kuin lainsäädäntöasiat**

Taloudellisen perustamme kehittäminen:

- a) Visio pitkän aikavälin kestävä kehityksen strategiasta s. 4
Puheenjohtajavaltio esittelee
- b) Kilpailukykytilanteen tarkistaminen
Komissio esittelee

Periaatekeskustelu

Muut asiat s. 9

- a) Käsiteltävänä oleva säädösehdotus
(Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely)

Asetus moottoriajoneuvojen tyyppihyväksynnästä kevyiden henkilö- ja hyötyajoneuvojen päästöjen (Euro 5 ja Euro 6) osalta annetun asetuksen (EY) N:o 715/2007 muuttamisesta
Puheenjohtajavaltion tiedotusasia

- b) Pk-yritysedustajien verkosto vaatii EU:lta vahvaa ja ennakoivaa pienyrityspolitiikkaa
Saksan valtuuskunnan tiedotusasia
- c) Pk-yritysten tukemista käsitelleen konferenssin
(Brno 29.–31. toukokuuta 2019) tulokset

Tšekin valtuuskunnan tiedotusasia

- d) EU:n akkualan yhteenliittymä – strategisen akkujen arvoketjun luominen
Komission tiedotusasia

PERJANTAI 27. SYYSKUUTA 2019 (klo 9.30)**TUTKIMUS****Muut kuin lainsäädäntöasiat**

Taloudellisen perustamme kehittäminen: Visio pitkän aikavälin kestävä kehityksen strategiasta
Periaatekeskustelu

Lainsäädäntökäsittelyt

(Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely)

Euroopan horisontti -paketti: Synergiat muiden ohjelmien kanssa s. 13

Periaatekeskustelu

Muut asiat

Työ- ja elinkeinoministeriö

PERUSMUISTIO

TEM2019-00471

TTM

Rihto-Kekkonen Johanna(TEM)

10.09.2019

Asia

Puheenjohtajan raportti: EU:n kestävän kasvun strategia

Kokous

26.09.2019 - 27.09.2019

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Kilpailukykyneuvosto (KIKY) 26. - 27.9.2019 käy politiikkakeskustelun kestävästä kasvusta, joka on Suomen EU-puheenjohtajakauden tärkein teema kilpailukyky- ja kasvusektorilla. Keskustelu käydään Suomen puheenjohtajamaana valmisteleman raportin pohjalta sekä 26.9.2019 sisämarkkina- ja teollisuusministerien kokouksessa että 27.9.2019 tutkimusministerien kokouksessa. Kumpaakin kokouspäivää varten on laadittu ministereille kysymykset keskustelun pohjaksi.

Suomi toi kestävän kasvun kannalta keskeiset elementit keskusteluun puheenjohtajakaudellaan ensimmäisen kerran heinäkuussa 2019 Helsingissä järjestetyssä epävirallisessa kilpailukykyneuvostossa, jossa jäsenmaiden ministerit keskustelivat kestävästä kasvusta useista eri näkökulmista. Tämän keskustelun pohjalta neuvoston sisämarkkina-, teollisuus- ja tutkimustyöryhmien yhteistyönä on valmisteltu nyt käsiteltävänä oleva puheenjohtajan raportti. Asiaa on käsitelty perusteellisesti myös neuvoston kilpailukyvyn ja kasvun korkean tason työryhmässä.

Puheenjohtajamaan raportista puhutaan ”EU:n kestävän kasvun strategiana”. Puheenjohtajan tavoitteena on, että mahdollisimman moni jäsenmaa yhtyisi puheenjohtajan raportissa esitettyihin näkemyksiin ja että puheenjohtajan raportissa esitetyt linjaukset olisivat myös tulevan komission työohjelman selkeitä prioriteetteja EU:n kestävän kasvun ja kilpailukyvyn parantamiseksi. Puheenjohtajamaa Suomi huolehtii siitä, että raportin ja ministerikeskustelun pääviestit välitetään lokakuun Eurooppa-neuvostolle.

Suomen kanta

Suomi on kokouksen puheenjohtaja, eikä esitä omia kansallisia kantoja.

Eurooppa-neuvosto sopi unionin toimielinten työtä ohjaavasta strategisesta ohjelmasta 20.-21.6.2019. Suomen haluaa edistää kokouksessa EU:n tämän uuden viisivuotisen (2019-2024) strategisen ohjelman tavoitteita kasvun, kilpailukyvyn ja työllisyyden kasvattamisesta.

Kokouksessa käytävä keskustelu tukee tavoitetta rakentaa EU:sta maailman kilpailukykyisin ja sosiaalisesti ehein vähähiilinen talous. Tavoitteena on vaikuttaa seuraavan komission viisivuotiseen työohjelmaan niin, että puheenjohtajan raportin mukaiset politiikkatavoitteet ja politiikkatoimet olisivat EU:n kasvu- ja kilpailukyky politiikan keskeisiä prioriteetteja komission työohjelmassa. Puheenjohtajan raportti on valmisteltu läpinäkyvästi ja jäsenmaita osallistavasti niin, että puheenjohtajan käsityksen mukaan suurin osa jäsenmaista voi kilpailukykyneuvostossa 26.- 27.9.2019 kannattaa raportin päälinjauksia.

Puheenjohtajan tavoitteena on, että mahdollisimman moni jäsenmaa yhtyisi puheenjohtajan raportissa esitettyihin näkemyksiin.

Pääasiallinen sisältö

Puheenjohtajan raporttiin on muotoiltu kuusi keskeisintä tavoitetta ja niiden kannalta keskeisimmät politiikkatoimet, joiden toteutumista tulisi seurata ja raportoida siitä säännöllisesti. Puheenjohtajan raportissa on kestävän kasvun ja kilpailukykyyn vahvistamiseksi asetettu seuraavat keskeiset politiikkatavoitteet:

- ☐ Ilmastoneutraaliin teollisuuteen siirtymisen loppuunsaattaminen sekä valmistavan teollisuuden että palvelujen sektorilla sekä Euroopan teollisuuden uusiutumisasteen ja digitalisaation tason nostaminen
- ☐ Innovaatiomyönteisen sekä palveluiden että pk- ja kasvuyritysten toimintaedellytyksiä parantavan sisämarkkinan ja toimintaympäristön vahvistaminen EU:ssa ja sen varmistaminen, että yritysten toiminta on sosiaalisesti ja ympäristöllisesti vastuullista.
- ☐ EU:n nostaminen globaaliksi digitalouden johtajaksi ja globaalisti vetovoimaiseksi skaalautuvaksi digiajan ja –palveluiden markkinaksi
- ☐ Innovaatiolähtöisen kasvupolitiikan vahvistaminen erityisesti tehostamalla tutkimustulosten ja innovaatioiden tehokasta käyttöönottoa
- ☐ Euroopan kilpailukykyyn ja tuottavuuden parantaminen investoimalla uuteen osaamiseen/uusiin taitoihin digitaalisessa maailmassa ja siirtymässä ilmastoneutraaliin talouteen
- ☐ EU:n kilpailukykyyn ulkoisen ulottuvuuden vahvistaminen ja sisämarkkinan parempi hyödyntäminen Euroopan teollisuuden globaalin kilpailukykyyn kehittämiseksi.

Eurooppa-neuvosto tarjosi poliittiset suuntaviivat tulevalle teollisuus- ja sisämarkkinapolitiikalle maaliskuun 2019 kokouksessa. Suuntaviivoissa korostettiin, että vahva taloudellinen perusta on avaintekijä Euroopan hyvinvoinnille ja kilpailukykyille sekä globaalille roolille. Eurooppa-neuvosto edellytti päätelmissään integroituun lähestymistapaan perustuvaa strategiaa, joka kokoaa yhteen kaikki relevantit politiikka-alueet, kuten sisämarkkinat, teollisuuspolitiikka, kauppapolitiikka, tutkimus ja innovaatio, digitalisaatio, osaaminen sekä siirtyminen ilmastoneutraaliin talouteen.

Puheenjohtajan raportin mukaan Euroopan unioni tarvitsee kattavan, kunnianhimoisen ja eteenpäin katsovan kasvuagendan taloutensa tuottavuuden lisäämiseksi, tullakseen kilpailukykyisemmäksi globaaleilla markkinoilla ja varmistaakseen, että talouskasvu on sekä ympäristöllisesti että sosiaalisesti kestävä. EU:n kasvuagendan tulisi olla kokonaisvaltainen niin, että se sisältää kestävän kasvun ja tuottavuuden kannalta keskeisimmät prioriteetit eri politiikka-aloilta. Keskeistä on eri politiikka-alueiden toimenpiteiden linkittäminen toisiinsa, jotta niiden tulokset olisivat kokonaisvaltaisempia ja tehokkaampia Euroopan kilpailukykyyn näkökulmasta. On tärkeä nähdä eri politiikka-alojen väliset yhteydet, jotta niiden tuomia mahdollisuuksia voidaan hyödyntää nykyistä paremmin. Lisäksi pitää voida varmistua siitä, että yritysten toiminta on sosiaalisesti ja ympäristöllisesti vastuullista.

EU:n tulee ottaa roolinsa vähähiiliseen talouteen siirtymisessä tarvittavien teknologioiden kehittämisessä ja käyttöönotossa ja nähtävä ne kilpailukyvyyn näkökulmasta mahdollisuutena. Esimerkiksi digitalisaatio ja tekoälyn soveltaminen tarjoavat uusia ratkaisuja. Suomi pitää tärkeänä, että innovaatioiden ja uusien liiketoimintojen edistämiseksi unionissa vahvistetaan kansainvälistä huippuosaamista, tutkimusta ja tuotekehitystä sekä uusien verkostojen kehittämistä erilaisen osaamisen yhdistämiseksi.

EU:n tulevien politiikkatoimien tulisi mahdollistaa eurooppalaisen teollisuuden ja yritysten ja erityisesti pk-yritysten pääsy globaaleihin arvoketjuihin sekä helpottaa niiden kasvuedellytyksiä sekä niiden edellytyksiä maksimoida arvonluontinsa. Eurooppalaisen toimintaympäristön täytyy mahdollistaa eurooppalaisten yritysten aktiivinen rooli globaaleissa arvoketjuissa niin, että ne pystyvät myös luomaan arvonluonnin kannalta merkityksellisiä arvoketjuja tai niiden osia. Teknologioiden ja digitaalitalouden nopean kehittymisen ja markkinoiden muutosten takia on usein vaikea arvioida, mitkä arvoketjut ovat kaikkein potentiaalisimpia tulevaisuudessa. Sen takia esimerkiksi sääntelyratkaisujen tulisi olla tulevaisuuteen ja nopeasti kehittyviin markkinoihin suunniteltuja.

Tutkimus- ja innovaatiopolitiikka sekä digitalisaatio tunnistetaan Euroopan talouden keskeisiksi ajureiksi, jotka tarjoavat myös uusia liiketoimintamahdollisuuksia. Kestävän kasvu ja kilpailukyinen talous edellyttävät EU:n ja jäsenmaiden yhteisiä ponnistuksia tutkimus- ja innovaatiopolitiikassa, innovaatiomyönteistä sääntely-ympäristöä, sujuvaa innovaatioiden käyttöönottoa sekä kokonaisvaltaista tarvittavien politiikkatoimien samanaikaista hyödyntämistä. Eurooppalaista kilpailukykyä edistetään myös panostamalla pitkäjänteiseen tutkimukseen ja innovaatioiden rahoitukseen ja tehostamalla EU:n rahoitusvälineiden välisiä synergioita. EU-tason tavoitteiden toteutuminen edellyttää myös jäsenmaiden panostuksia kansallisen t&i-rahoituksen ja –ympäristön kehittämiseen.

Älykäs ja tulevaisuuteen katsova teollisuus- ja sisämarkkinapolitiikka ovat ratkaisevia Euroopan kasvuun ja kilpailukykyyn. Sisämarkkina- ja teollisuuspolitiikka ovat toisiaan tukevia politiikkalohkoja ja niissä käsitellään usein samoja teemoja eri näkökulmista. Sen takia on erittäin tärkeää, että sisämarkkina- ja teollisuuspolitiikkaa rakennetaan ja kehitetään siten, että ne vahvistavat ja tehostavat toisiaan. Erityisesti teollisuuden palvelullistuminen ja palvelumarkkinoiden käyttämättömät mahdollisuudet tulisi huomioida teollisuus- ja sisämarkkinapolitiikan kehittämisessä entistä paremmin. Tämä edistäisi myös pk-yritysten asemaa markkinoilla ja lisäisi niiden toiminta- ja kasvumahdollisuuksia.

Sisämarkkinoita ja digitaalisia sisämarkkinoita tulee kehittää yhä enemmän kokonaisuutena ja nähdä digitalisaatio ja digitaalitalous EU:n kilpailukyvyyn ja sisämarkkinoiden kehittämisen olennaisena mahdollistajina. Eurooppaan tulee luoda kannustava data- ja alustatalouden liiketoiminnan kehitys-, kokeilu- ja toimintaympäristö, joka uudistaa erityisesti yritysten välistä alustatalouteen perustuvaa arvonluontia. Tässä olennaisia ovat mm. datan saatavuus ja liikkuvuus.

Digitaalisten innovaatioiden, uusien disruptiivisten teknologioiden, tekoälyn ja alustatalouden sekä datan hallinnan käyttöönottoa pitää lisätä. Järkevästi rakennettu integroiva lähestymistapa sisämarkkina- ja teollisuuspolitiikkaan voivat tarjota ratkaisuja siihen, miten Euroopasta tehdään tekoälyn johtaja sekä miten kehitetään ja hyödynnetään disruptiivisia teknologioita siten että ne hyödyttävät eurooppalaisia yrityksiä. Sen takia on tärkeää ymmärtää miten

markkinat toimivat ja mitä toimia tarvitaan, jotta yritykset voivat skaalautua ja kaupallistaa innovaatioitaan.

Osaamiseen ja osaamisen jatkuvaan kehittämiseen ja niitä tukeviin toimiin tulee panostaa sekä EU:n tasolla että jäsenmaissa. Toimivat sisämarkkinat edellyttävät osaavaa työvoimaa sekä työn murroksen ja sen aiheuttamien sosiaalisen vaikutusten huomioimista ja niihin vastaamista. Tämä edellyttää, että työntekijöille tarjotaan mahdollisuuksia sekä uudelleen koulutukseen että ammattitaidon kohentamiseen.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

-

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

EU-20 tutkimus- ja innovaatiot –jaosto 10.-12.9.2019 (kirjallinen käsittely)
EU-8 kilpailukykyjaosto 12.9.2019
EU-ministerivaliokunta 20.9.2019

Eduskuntakäsittely

Suuri Valiokunta 20.9.2019

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

-

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

TEM, Janne Känkänen, (janne.kankanen@tem.fi), puh: +358 295 064 200
TEM, Johanna Rihto-Kekkonen, (johanna.rihto-kekkonen@tem.fi) puh: +358 50 313 5197

EUTORI-tunnus

Liitteet

Viite

Työ- ja elinkeinoministeriö

PERUSMUISTIO

TEM2019-00487

Haapsaari Jani(TEM)

16.09.2019

Asia

EU; kilpailukykyneuvosto; sisämarkkina ja teollisuus; asiakohta muut asiat

Kokous

Kilpailukykyneuvosto 26.09.2019 - 27.09.2019

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Kilpailukykyneuvoston kokouksessa (sisämarkkinat ja teollisuus) muissa asioissa kuullaan tiedotusasioita, joita on tällä kertaa neljä. Tiedotuskohdassa ei käydä keskustelua.

Suomen kanta

Suomi on kokouksen puheenjohtaja ja ei siten tuo kantojaan esille.

Pääasiallinen sisältö**a) Asetus moottoriajoneuvojen tyyppihyväksynnästä kevyiden henkilö- ja hyötyajoneuvojen päästöjen (Euro 5 ja Euro 6) osalta annetun asetuksen (EY) N:o 715/2007 muuttamisesta***Puheenjohtajavaltion tiedotusasia*

Joulukuussa 2018 unionin yleinen tuomioistuin kumosi osan komission asetuksen (EU) 2016/646 säännöksistä, jotka koskevat todellisia ajonaikaisia päästöjä (Real Driving Emissions). Tuomioistuin katsoi, että niin kutsuttuja vaatimustenmukaisuuden tunnuslukuja (Conformity Factors) typen oksidien päästöjen mittauksessa ei olisi pitänyt hyväksyä komiteamenettelyllä vaan tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Komissio julkaisi 14.6.2019 asetusehdotuksen, jossa vaatimustenmukaisuuden tunnusluvut tuotaisiin muuttamattomina asetukseen (EY) N:o 715/2007. Asetuksessa annettaisiin kuitenkin komissiolle valtuudet tarkistaa vaatimustenmukaisuuden tunnuslukuja vuosittain alaspäin, jotta voitaisiin huomioida kannettavien päästöjenmittauslaitteiden tarkkuuden parantuminen.

Ehdotus esiteltiin neuvoston teknisen yhdenmukaistamisen (moottoriajoneuvot) työryhmässä 17.6.2019 ja sitä on käsitelty sen jälkeen kolmessa kokouksessa Suomen puheenjohtajakaudella.

Valtioneuvosto on ehdotuksesta eduskunnalle antamassaan kirjelmässä (U 5/2019 vp) pitänyt ehdotusta kannatettavana.

Suomi pitää tärkeänä asetusehdotuksen nopeaa käsittelyä moottoriajoneuvojen epäpuhtauspäästöjen vähentämisen ja ajoneuvojen valmistajien oikeusvarmuuden takia. Suomen tavoitteena on saavuttaa lokakuun 2019 aikana ehdotuksesta neuvoston mandaatti trilogineuvotteluihin komission ja Euroopan parlamentin kanssa.

b) Pienten ja keskisuurten yritysten edustajien verkosto vaatii EU:lta vahvaa ja ennakoivaa pienyrityspolitiikkaa

Saksan valtuuskunnan tiedotusasia

Pk-yrityslähettiläiden verkosto julkaisi alkukesällä asiakohdassa mainitun EU-instituutioille osoitetun paperin siitä, mihin suuntaan pk-yrityspolitiikkaa pitäisi viedä. Paperi edellyttää pk-politiikan nostamista korkeammalle EU:n tulevalla agendalla sekä integroitua, koherenttia ja tulevaisuuteen suuntautuvaa pk-yrityspolitiikkaa. Lähettiläsverkosto valmisteli paperin Saksan lähettilään aloitteesta ja vetovastuulla. Suomi ottaa asian tiedoksi.

c) Pienten ja keskisuurten yritysten tukemista käsitelleen konferenssin (Brno 29.–31. toukokuuta 2019) tulokset

Tšekin valtuuskunnan tiedotusasia

Suomi ottaa pk-yritysten tukemista käsitelleen toukokuisen konferenssin tulokset tiedoksi.

d) EU:n akkualan yhteenliittymä – strategisen akkujen arvoketjun luominen

Komission tiedotusasia

Komissio perusti toimialavetoisen EU:n akkualan yhteenliittymän European Battery Alliancen (EBA) lokakuussa 2017. Tavoitteena oli synnyttää Eurooppaan kilpailukykyinen, kestävä ja innovatiivinen, koko arvo-ketjun kattava akkuekosysteemi. EBA on yksi toimija, joka osaltaan edistää EU:n akkualan tavoitteiden toteutumista. Sen halutaan lisäävän eri alojen ja arvoketjun toimijoiden välistä yhteistyötä EU:n ja jäsenmaiden tuella.

EBA:n perustamisen aikaan arvioitiin, että akkumarkkinan koko olisi vuonna 2025 jo 250 miljardia euroa ja EU-alueen kysyntä edellyttäisi ainakin 10-20 gigafactoryn eli ison kokoluokan kennotehaan rakentamista.

Komissio hyväksyi toukokuussa 2018 akkuja koskevan strategisen toimintasuunnitelman kolmannen Eurooppa liikkeellä -liikkuvuuspaketin osana. Toimenpiteillä halutaan auttaa kansallisia, alueellisia ja teollisia toimijoita rakentamaan Eurooppaan akkujen arvoketjun, joka kattaa raaka-aineiden louhinnan, hankinnan ja jalostuksen, akkumateriaalit, kennojen valmistuksen, akkujärjestelmät sekä uusiokäytön ja kierrätyksen. Komissio julkaisi huhtikuussa 2019 arvion toimintasuunnitelman täytäntöönpanosta. Komission arvion mukaan ”keskeisissä toimenpiteissä on jo edistytty huomattavasti ja ala on ilmoittanut useista suurista investoinneista”.

EBA:n teollisia kehityshankkeita vie eteenpäin EITInnoEnergy-niminen organisaatio. EBA:n verkostossa on mukana yli 250 toimijaa sekä julkiselta että yksityiseltä puolelta. Jäsenmaista ministeritapaamisissa ovat olleet mukana muun muassa Suomi, Ruotsi, Saksa, Belgia, Ranska, Puola, Italia ja Slovakia eli maat, joilla on akkuihin liittyviä aktiviteetteja.

Työnsä päättävässä komissiossa akut ja EBA ovat olleet energiaunionista vastaavan varapuheenjohtajan Maroš Šefčovičin vastuulla. Hän koordinoi myös vastedes EBA-asioita, vaikka tehtävät muuten muuttuvat.

Varapuheenjohtaja Šefčovič todennäköisesti arvioi esityksessään EBA:n edistäneen ansiokkaasti sille asetettuja tavoitteita. Mahdollisessa jatkokeskustelussa EBA:aan voidaan arvostella suljetuksi ryhmäksi, joka ajaa ainoastaan akkuteollisuutta rakentavien jäsenmaiden intressejä.

Suomi on tyytyväinen siihen, mitä EBA on tähän mennessä saanut aikaan ja seuraa kiinnostuneena, mitä seuraava kehitysvaihe tuo tullessaan.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Käsittely Euroopan parlamentissa

Kansallinen valmistelu

EU-ministerivaliokunta 20.9.2019 (neuvostovalmistelujen yhteydessä).

Eduskuntakäsittely

SuV 20.9.2019 (neuvostovalmistelujen yhteydessä).

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Taloudelliset vaikutukset

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Asiakirjat

SME Envoy Network - Call of the SME Envoy Network for a vigorous and forward-looking EU policy for small businesses-raportti.

European Battery Alliance – building a strong strategic battery value chain in Europe-komission tiedote.

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Laatija:

Jani Haapsaari, TEM, jani.haapsaari@tem.fi 029 504 7153

Muut käsittelijät:

Pertti Hämäläinen, TEM, Pertti.Hamalainen@tem.fi 050 387 8064.

Jyrki Alkio, TEM, jyrki.alkio@tem.fi, +358 40 342 4476

Timo Kärkkäinen, TRAFICOM, timo.karkkainen@traficom.fi, 050 595 2617.

EUTORI-tunnus

Liitteet

Viite

Työ- ja elinkeinoministeriö

PERUSMUISTIO

TEM2019-00473

IYR Vuorinen Hanna(TEM),
Haapalehto Timo(TEM),
Kauppinen Petteri(OKM)

11.09.2019

Asia

Kilpailukykyministereiden kokous (tutkimus) 26.-27.9.2019; Horisontti Eurooppa ja synergiat muiden ohjelmien kanssa

Kokous

Kilpailukykyneuvosto 27.09.2019 - 27.09.2019

U/E/UTP-tunnus

U 70/2018 vp

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Komissio antoi kesäkuussa 2018 ehdotuspaketin tutkimuksen ja innovoinnin Horisontti Eurooppa-puiteohjelmaksi (2021-2027). Horisontti Eurooppa -asetusehdotuksesta saavutettiin neuvoston ja Euroopan parlamentin yhteisymmärrys maaliskuussa 2019. Tässä yhteisymmärryksessä todetaan, että Horisontti Eurooppa -ohjelman toimeenpano toteutetaan synergiassa muiden EU:n rahoitusohjelmien kanssa. Yhteisymmärrys ei kuitenkaan vielä kattanut asetusehdotuksen liitteessä IV esitettyjä säännöksiä synergioista muiden rahoitusohjelmien kanssa.

Suomi puheenjohtajana on järjestänyt Brysselissä neljä epävirallista virkamiestason työpajaa kesän 2019 aikana, joissa komissio esitteli ohjelmaehdotusten sisältöjen lisäksi toimeenpanosuunnitelmia sekä vastasi jäsenmaiden esittämiin kysymyksiin. Näiden työpajojen tavoitteena on ollut myös kertoa komissiolle jäsenmaiden näkemyksiä, miten ja millaisia ohjelmien välisiä synergioita tulisi rakentaa.

Kilpailukykyneuvostossa käytävän keskustelun tavoitteena on luoda pohja neuvoston yleisnäkemykseksi rahoitusohjelmien välisistä synergioista. Tämän jälkeen tavoitteena on saada aikaan neuvoston yleisnäkemys synergioista marraskuun kilpailukykyneuvoston kokouksessa, minkä jälkeen tästä voidaan avata neuvottelut Euroopan parlamentin kanssa.

Suomen kanta

Suomi on kokouksen puheenjohtaja, eikä esitä omia kansallisia kantoja.

Suomi tukee vahvasti komission tavoitetta parantaa eri ohjelmien ja rahastojen välisten synergioita yhteisesti sovittujen poliittisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

Puheenjohtajana Suomi pyrkii edistämään neuvotteluja siten, että synergioita koskevasta liitteestä saataisiin neuvoston yleisnäkemyksessä marraskuussa pidettävässä kilpailukykyneuvoston kokouksessa.

Pääasiallinen sisältö

EU:n rahoitusohjelmien välisten synergioiden lisääminen oli yksi komission nimeämän korkean tason ryhmän, ns. Lamyn ryhmän, suosituksista EU:n tutkimus-, kehitys- ja innovointiohjelmien vaikuttavuuden parantamiseksi.

Komissio on pannut tämän suosituksen toimeen lisäämällä Horisontti Eurooppa - asetusehdotukseen seuraavien ohjelmien synergioita kuvaavan liitteen:

- Euroopan maatalouden ja maaseudunkehittämisrahastot
- Euroopan meri- ja kalatalousrahasto
- Euroopan aluekehitysrahasto
- Euroopan sosiaalirahasto
- Verkkojen Eurooppa -ohjelma
- Digitaalinen Eurooppa -ohjelma
- Sisämarkkinaohjelma
- Ympäristö- ja ilmastotoimien LIFE-ohjelma
- Erasmus+, Euroopan unionin koulutuksen, nuorisolan ja urheilun ohjelma
- Euroopan avaruusohjelma
- Naapuruus, kehitys ja kansainvälisen yhteistyön -väline
- Euroopan sisäisen turvallisuuden rahasto
- InvestEU -rahasto
- EU:n päästökauppajärjestelmän innovaatorahasto
- Euratom tutkimusohjelma
- Euroopan puolustusrahasto

Asetuksen liitteessä listataan edellä mainittujen ohjelmien ja rahastojen toimia ja sisältöjä, joilla on liittymäkohtia Horisontti Eurooppa -ohjelmaan. Varsinaiset synergiaa lisäävät toimet suunnitellaan kuitenkin ohjelmien ja rahastojen työohjelmia ja toimeenpanosuunnitelmia laadittaessa.

Kilpailukykyneuvoston käsittelyä varten puheenjohtaja on laatinut keskusteluasiakirjan, jossa on vedetty yhteen neuvoston työryhmässä jo käytyjen keskustelujen antia sekä myös puheenjohtajan järjestämien neljän epävirallisen virkamiestason työpajan tuloksia. Työpajat ovat osoittaneet, että ohjelmien välisten synergioiden hyödyllisyydestä on laaja yksimielisyys, mutta toimeenpanon yksityiskohdat vaativat paljon lisätyötä. Komissio on pilotoinut Horisontti 2020 -ohjelman aikana muutamia aiheita. Esimerkkinä voidaan mainita huippuosaamismerkki-menettely, jossa Horisontti 2020 -haussa hyvin menestynyt, mutta ilman rahoitusta jäänyt hanke voidaan rahoittaa kansallisesti esimerkiksi aluekehitysvaroilla. Nämä pilotit ovat auttaneet komissiota ja jäsenmaita löytämään keinoja synergioiden rakentamiseen.

Asiakirjassa on ministereille annettu seuraavia keskusteluaiheita:

- Kuinka voitaisiin parhaiten aktivoida Horisontti Euroopan, aluekehitysrahastojen ja muiden EU:n rahoitusohjelmien sekä jäsenmaiden omia rahoitusvälineitä ja yksityistä rahoitusta, kuten Euroopan investointipankki, rahoittamaan näitä hankkeita ja kumppanuuksia? Mitä EU-tason mekanismeja tarvitaan varmistamaan eri EU-ohjelmien synergioita?

- Miten jäsenmaat puolestaan aikovat sisällyttää ohjelmien välisiä synergioita osaksi sekä kansallisia että rakennerahasto-ohjelmia?

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

-

Käsittely Euroopan parlamentissa

Euroopan parlamentti hyväksyi muutosehdotuksensa keskustelun kohteena olevaan Horisontti Eurooppa -asetusehdotuksen liite IV:ään 12.12.2018.

Kansallinen valmistelu

- EU-20 tutkimusjaosto, kirjallinen menettely 12.-16.9.2019
- EU-ministerivaliokunta 20.9.2019

Eduskuntakäsittely

- Suuri valiokunta 20.9.2019

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Komissio antoi kesäkuussa 2018 ehdotuspaketin tutkimuksen ja innovoinnin Horisontti Eurooppa puiteohjelmaksi (2021–2027). Säädöspakettiin kuuluu ehdotus asetukseksi Horisontti Eurooppa -puiteohjelmasta ja sen osallistumista ja tulosten levittämistä koskevista säännöistä. Asetusehdotuksesta saavutettiin marraskuussa 2018 neuvoston osittainen yleisnäkemyks. Euroopan parlamentti hyväksyi oman raporttinsa joulukuussa 2018.

Neuvoston ja Euroopan parlamentin yhteisymmärrys (common understanding) asetusehdotuksesta hyväksyttiin maaliskuussa 2019. Yhteisymmärrys kattaa pääosin Horisontti Eurooppa -ohjelman sisältöä kuvaavan tekstin. Yhteisymmärrys ei kata budjettilukuja, jotka riippuvat MFF-neuvottelujen tuloksesta. Muut yhteisymmärryksen ulkopuolelle jääneet asiat koskevat synergioita muihin EU-ohjelmiin, kolmansien maiden osallistumista koskevia ehtoja, unionin taloudellisten etujen suojelua sekä osaa johtolauseista.

Parlamentin kanssa jatketaan neuvotteluja sitten, kun neuvostolla on mandaatti kaikkiin ehdotuksen elementteihin. Tavoitteena on, että kaikki Horisontti Eurooppa -puiteohjelmaa koskevat päätökset hyväksyttäisiin ensimmäisessä lukemisessa, luultavasti vuoden 2020 aikana.

Asiakirjat

- Puheenjohtajan keskustelumuistio ”Horisontti Eurooppa ja synergiat muiden ohjelmien kanssa”

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Timo Haapalehto TEM, timo.haapalehto@tem.fi, puh. 0295047218

Petteri Kauppinen OKM, petteri.kauppinen@minedu.fi, puh. 0295330147

Hanna Vuorinen TEM, hanna.vuorinen@tem.fi, puh. 0295047145

EUTORI-tunnus**Liitteet****Viite**

LIITTEET

Asiasanat	kilpailukykyneuvosto, sisämarkkinat, teollisuuspolitiikka, tutkimus- ja kehittämistoiminta
Hoitaa	TEM, UM
Tiedoksi	EUE, LIIVI, LVM, MMM, OKM, OM, PE, PLM, SM, STM, VM, VNK, VTV, YM